

Wörsel finder, at musikken savner »differentiering og tilpasning til de forskellige typer af scener«, og det opfatter han som forsøg på at give musikken »dens egen dramatiske funktion«: den er »vindens meningsfulde konkretion... det filmiske univers' »verdensånd«, og musikken er ladet med dette univers' eksistentielle muligheder etc., etc., etc.« Men har den tanke slet ikke strejft Wörsel, at når musikken ikke er tilpasset de enkelte scener, så kan det simpelthen skyldes, at komponisten skal arbejde hurtigt og billigt? I film, der ikke er *low budget*-produktioner, er der ofte god overensstemmelse mellem musikken og det, den skal understrege; bestræbelsen er helt gennemført af Ennio Morricone i »Vestens hårde halse«, af Wörsel selv kaldet en »pædagogisk indføring i den europæiske westerns æstetik«. Køb selv pladen og studér de enkelte numre. Næh, jeg er ikke overbevist om det med »verdensånden« og »de eksistentielle muligheder«.

Der er heller ikke meget kød på Wörsels betragtninger over filmenes *politiske* implikationer – ellers et spændende emne; men vi får ikke meget mere at vide, end at helten som en anden stud. psych. »ender med at tage parti *mod* borgerskabet«. Anvendt på massakresekvensen i starten af »Vestens hårde halse« går disse vage tanker helt grassat: de »plumpe, grimme og indskrænkede« småborgere »skydes ned som dyr i deres underlegenhed, kun den mindste dreng, som i sin uskyld endnu er uberørt af de borgerlige værdier, dør uden at en sondring mellem ham og morderne bringes til udtryk«. Det skal man have mange akser i sit mentale koordinatsystem for at kunne indse.

Der er sikkert meget spændende at sige om spaghetti-genren; men vil man forblive på det ædruelige plan, bør man holde sig for øje, at det først og fremmest er en genre, der er kommerciel, så det gryner.

Poul Einer Hansen.

DIPLOMPRODUKTER

Jeg siger, samtale er næppe mulig. Jeg gider ialfald ikke snakke med det miljø. Men man kan vel få lyst til bare at sige fra. F. eks. hvad er det for noget lort, de nu har udruguet ude på filmskolen?

Småborgerlig æstetik og en totalt fraværende evne til at træffe kunstnerisk motiverede valg. Det var, hvad der sprang i øjnene ved forevisningen af elevfilm fredag den 29. maj. Det, de pæne unge mennesker har i posen, viser sig – voila! – at være den yderst nøjsomme ambition: at få lov til – på den mest studentikose bedrevidens betingelser – at overtage »det fol-

kelige vid«, som vi kun kender alt for godt fra de nedre regioner af dansk filmindustri. Ja, man gned øjnene, men lige meget hjalp det. Det ene hjælpløst umorsomme gag efter det andet, sat op med det tunge maskineri i cinemascope. Genre-parodier synes lektien at hedde på filmskolen. Det er også det letteste af alt. Men én ting kræver den slags som bekendt, og det er evnen til stilistisk at holde tungen lige i munden. Stilistisk fornemmelse er et flygtigt begreb, men mærkes massivt som mangelvare. Alle »greb«, alle virkemidler var begrænsede, tilfædtede, forgrovede i en grad, man ikke troede mulig i denne tid, hvor man overalt ser konventioner, stiltyper og værdibegreber udsat for dette særlige tvæls, som kommer fra hvad man har kaldt »den nye sensibilitet«.

Her var ingen ny eller gammel følsomhed, her var bare vulgære klumpedumpe-opfindsomhed hvad angår valg af klip, billedsnit og lyd. Ja, valg kan man dårligt tale om. Med en enkelt undtagelse (Ib Thorups »Selvportræt«) bar filmene ikke præg af, at deres ophavsmænd havde gjort sig nogle tanker om valg af fortællemanér og de dermed forbundne æstetiske konsekvenser, endsiges at de har haft nogen som helst problemer af eksistentiel eller moralsk art i den anledning. Det var bare lige på og efter bedste beskub, det bedste de havde lært og sprækkebenovet over det dyre apparat, som man da skyldte at presse det maksimale ud af. Så kunne klippeprincip og billedplan sådan udfolde sig lidt henad vejen. Sådan noget som struktur, princip, for ikke at nævne det famøse ord: holdning, syntes at være fuldkommen eksotiske sager for disse kulturelle tremmekalve. Deres diplomprodukter var ikke den mindste smule eksotiske, mærkelige, spændende, elegante, højrovede. De var ikke andet end tåkrummende idéforladte og lige-gyldige.

Det drejer sig om værker af Adam Schmedes, Arthur Krasilnikoff og Niels West, men jeg skriver ikke dette for at genere nogle flinke fyre, som går rundt og laver nogle ligegyldige film. Jeg skriver, fordi der er grund til at gøre opmærksom på, at vi ikke forstår hinanden og ikke vil komme til det. Jeg forstår absolut ikke det pæne udvalg af interesserede pårørende til dansk film, som sad der i filmsalen og så ud til at have en skæg aften og klappede som søløver. Vi kan ikke råbe hinanden op, og det er der så nok heller ingen grund til. Man kan bare finde det påkrævet engang imellem at markere afstanden. Jeg synes pludselig, at »Frændeløs« er en fantastisk god film.

Jørgen Leth.

SPAGHETTI-WESTERNS

I sin spaghetti-artikel (Kosmorama 96) kører Troels Wörsel et begrebsapparat i stilling, der var en professor i religionsfilosofi værdigt. Det forekommer mig dog, at der kun er sparsomt belæg i filmene for artiklens mange sært generaliserende påstande. Som eksempel kan vi tage omtalen af filmens *musik*, der iflg. Wörsel »væsentligst består af skingrende falsset-stemmer (lidelsen og den nihilistiske eksistentialitet) og kirkeklokker (skæbnen, forstået som det godes negation)«. Mon dog? Musikken i de 20-30 spaghetti-westerns, jeg har set, domineres af elektrisk guitar, trompet og fløjten (med munden), en illustration af heltens fandenivoldskhed. Klokker anvendes med koloristisk effekt i de afsluttende opgør; den nærliggende association er død og begravelse, simpelthen. Falssetstemmer bruges ikke ofte. I »En dollar pr. hoved« forekommer de i hovedpersonen Navajo Joe's *leitmotiv* og hentyder musikalsk til hans indianske herkomst, hvorved der vækkes forestillinger om vildskab og blodtørst.